

джерел, етичності посилань, точності оформлення бібліографічних описів, актуальності публікацій тощо.

9. Рівень прагнення до виконання подібних завдань у майбутньому. Наприклад, бажання студента взяти участь у науковій конференції за тематикою виконаного завдання також має бути складовою, що підлягає оцінці.

Позаяк мотивація студентів є однією з детермінант успішності навчальної діяльності, необхідно враховувати вище описані компоненти в системі оцінювання її якості.

Ловка О. В., асистент
кафедри педагогіки та психології

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ГРУПОВОЇ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

У вирішенні завдання модернізації змісту вищої освіти та оптимізації освітніх технологій провідне місце наразі займає компетентнісний підхід, який акцентує увагу на формуванні здатності студентів, майбутніх фахівців, продуктивно діяти у професійній сфері. Одним із найефективніших методів, які формують професійні компетенції, є метод проектів, що реалізується у навчальній проектній діяльності.

Навчальна проектна діяльність (НПД), яка здійснюється у вигляді виконання студентом або групою студентів проекту, є інтегральним, багаторівневим, системним явищем, поєднує в собі комплекс мисленевої діяльності та організації певних дій, спрямований на вирішення певної проблеми, або втілення нової ідеї. В ній можна знайти елементи всіх основних видів діяльності: ігрової, навчальної (пізнавальної), професійної. Також вона поєднує в собі елементи пошукової, дослідницької, творчої діяльності. Вона може бути індивідуальною та груповою. В ній поєднуються самостійна діяльність, спільна діяльність та робота у співпраці з викладачем.

Групова проектна діяльність студентів здійснюється у міні-групах (командах), отже регулюється соціально-психологічними механізмами взаємодії. Тому організація групової проектної діяльності потребує від викладача не тільки професійних умінь у певній галузі (маркетингу, менеджменті, обліку та аудиту та ін.) але і уміння організовувати та ефективно управляти груповою проектною діяльністю студентів, що включає певні комунікатив-

ні, організаційні, соціально-психологічні компетенції, а також уміння об'єктивно оцінювати цю полімодальну діяльність.

Проектна діяльність має дві важливі ознаки. По-перше, у результаті здійснення проекту завжди очікується отримати певний матеріальний або ідеальний, заздалегідь визначений продукт. По-друге, проект — це завжди розв'язання певної проблеми, або втілення чіткої ідеї. Тому саме за цими ознаками можна відрізнити проект від інших понять, наприклад, вирішення задачі. Основною метою навчальної проектної діяльності студентів, на відміну від професійної діяльності, є розвиток професійно важливих властивостей та умінь особистості. Продуктом навчальної проектної діяльності є готовий виріб, але він часто має суб'єктивну цінність, і може мати відносну новизну (студенти отримують нові для них знання та уміння, які об'єктивно вже не є новими). Продукт НПД не є власне метою діяльності студентів, а, скоріше, засобом підвищення мотивації навчання.

Психологічним механізмом групової проектної діяльності, з нашої точки зору, є усвідомлення і прийняття індивідуальної ролі у процесі встановлення контакту і взаємодії між студентами в групі та студентами і викладачем — координатором проекту з метою здійснення спільної справи — розв'язання певної проблеми. Таким чином, ми говоримо про результативний та процесуальний компоненти проектної діяльності, які необхідно врахувати при оцінюванні.

Зважаючи на вищесказане, можна стверджувати, що оцінювання групової проектної діяльності є досить складним завданням і має свої психологічні особливості. Назвемо основні з них.

1. Оцінювати необхідно одразу кілька характеристик діяльності студентів — комунікативні, інформаційні вміння, предметні знання та участь у спільній діяльності. Тому виставляється, як правило, кілька оцінок, розділивши оцінки принаймні на дві складові — презентаційну та рефлексивну. Таким чином, оцінювання має логічну, емоційну та регулятивну сторони. Одна оцінка (логічна, об'єктивна) виставляється за презентацію продукту, який містить предметні знання, інформаційні, дослідницькі навички; друга (емоційна, суб'єктивна) — за вміння подавати матеріал, впливати на аудиторію, комунікативні навички. Рефлексивну складову проекту (регулятивну) можна виділити у результаті написання звіту з проектної діяльності, який містить опис студентом і самооцінку проведеної роботи та індивідуальної ролі у спільній діяльності і є показником його самостійності та ґрунтовності підготовки. Як показує практика, звіт виявляє ступінь підготов-

леності студента з даної тематики та показує недобросовісність тих учасників проекту, які хочуть використати знання і зусилля більш відповідальних одногрупників. Таким чином, ми оцінюємо результативну складову проекту (презентацію продукту) та процесуальну складову (процес здійснення різних видів робіт під час проектної діяльності).

2. Так як продукт проекту носить більше мотиваційну функцію, то для підтримання і підсилення навчальної мотивації творчі елементи проекту необхідно виділяти та оцінювати більш високими оцінками, ніж, наприклад, змістовну частину предметних знань.

3. Студенти завжди мають заздалегідь знати критерії оцінювання їхньої проектної діяльності. Це підвищує мотивацію та відповідальність за роботу. Тому перед здійсненням проектів на підготовчому етапі викладачу необхідно спільно із студентами обговорити і виробити спільні критерії, які стануть показниками ефективності їхньої проектної діяльності. Кожний викладач може формувати систему критеріїв відповідно до предметних компетенцій.

4. Студенти відрізняються індивідуально-типологічними особливостями, а тому їхні комунікативні навички не завжди відображають глибину та якість знань. Тому оцінки за презентацію проекту завжди носять суб'єктивний характер.

6. У проекті кожний студент виконує певну роль: збір інформації, її аналіз, встановлення контакту із партнерами, організація спільної діяльності групи, презентація матеріалу, оформлення наочних засобів та ін. Але на презентації не усі ці ролі видно. Тому при оцінюванні презентаційної частини проекту необхідно враховувати розподіл ролей студентів. Цьому допомагає «карта проекту», яку студенти готують на підготовчому етапі проекту і яка містить його цілі, задачі, терміни виконання усіх етапів проекту та опис ролей і завдань усіх учасників.

7. Під час презентації проекту необхідно оцінювати не тільки індивідуальний внесок кожного учасника, але й показник «командної єдності», взаємодії усієї команди, що є психологічним показником її ефективності.

Таким чином, оцінювання проектної діяльності є багатоаспектним і містить кілька функцій: оцінювальну, *компетентнісну*, яка визначає рівень підготовки певних фахових знань, умінь і навичок майбутніх фахівців; *мотиваційну*, яка підвищує їхню психологічну готовність до професійного навчання; *регулятивну*, яка завдяки виділенню соціально-психологічного аспекту впливає на підвищення рівня особистісного зростання і відповідальності у спільній діяльності.